

Ģeogrāfija

(augstākais mācību satura apguves līmenis)

Centralizētais eksāmens

22. un 23. maijs plkst. 10.00*

Skolēni eksāmenu ģeogrāfijā (augstākais mācību satura apguves līmenis) veic **tiešsaistē 2023. gada 22. un 23. maijā** no plkst. 10.00 Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā. <https://eksameni.vps.gov.lv/> (turpmāk – eksāmena vide)

Eksāmena saturs

Eksāmenam ir viens variants.

Skolēniem jāveic 25 uzdevumi eksāmena 1. daļā, 4 uzdevumi 2. daļā un 3 uzdevumi 3. daļā.

Eksāmena materiāli

Skolēnam

1. diena

- dators ar interneta pieslēgumu un *Google Chrome* pārlūkprogrammu (vēlama pēc iespējas jaunāka versija). Izmantojamas arī citas populāras interneta pārlūkprogrammas;
- teksta redaktora programmatūra (piemēram, *MS Word*);

2. diena

- dators ar interneta pieslēgumu un *Google Chrome* pārlūkprogrammu (vēlama pēc iespējas jaunāka versija). Izmantojamas arī citas populāras interneta pārlūkprogrammas;
- piekļuve skolas abonētajai *ArcGIS* tiešsaistes lietotnei <https://www.arcgis.com/> ;
- piekļuve *Esri* Eiropas ĢIS Skolu programmai katram skolēnam ar savu lietotājvārdu un paroli;
- piekļuve VPS (<https://vps.gov.lv>) sadaļā "Materiāli" arhivētajiem failiem (.zip);
- izklājlapu apstrādes programmatūra (piemēram, *MS Excel*);
- teksta redaktora programmatūra (piemēram, *MS Word*);
- iespēja augšupielādēt sagatavotās kartes vai attēlus;
- Datu buklets (*VISC CE* programma, 2. pielikums) – izdrukājams no *VISC* mājaslapas līdz eksāmenam (<https://www.visc.gov.lv/lv/media/19836/download?attachment>).

Piezīme: viens dators kopā ar programmatūru uz katriem 15 skolēniem tiek sagatavots rezervē un ieslēgts pirms eksāmena norises sākuma.

Rakstu daļas norise*

Skolēniem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, jāievēro Izglītības likuma 58. pants: "Vecāku (personu, kas realizē aizgādību) pienākumi.

(1) Vecākiem (personām, kas realizē aizgādību) ir pienākums: 4) informēt izglītības iestādes vadītāju par bērna veselības stāvokli un citiem apstākļiem, ja tiem var būt nozīme mācību procesā.

* **Iespējamās izmaiņas. Lūgums dienu pirms eksāmena norises un eksāmenu dienas rītā Lietotāju atbalsta dienesta lapā <https://ej.uz/atbalstsvps> pārbaudīt, vai nav veiktas izmaiņas!**

Eksāmena rakstu daļas norise

Daļa	Izpildes laiks, min	Datums	Laika intervāls daļas izpildei**
1. daļa. Zināšanas un izpratne	60	22. maijs	10.00 – 12.00
2. daļa. Prasmes	120		10.30 – 13.30
3. daļa. Komplekss pētījums	180	23. maijs	10.00 – 14.00

** Skolēns drīkst arī ātrāk pabeigt pirmo daļu un uzsākt otrās daļas pildīšanu, nākamās daļas izpildes laiks šajā gadījumā netiek pagarināts. Laika intervāls norādīts, lai skolēnam, kuram nav bijis iespējams darbu uzsākt norises paredzētajā laikā, būtu iespējams veikt daļu norādītajā laikā, t.i., katras daļas izpilde jāuzsāk 15 min. laikā, kopš norādītā daļas sākuma laika. Ja tehnisku iemeslu dēļ daļas izpildi uzsākt vēlāk, tad daļas izpildes laiks ir ne ilgāks par norādīto daļas beigu izpildes laiku.

Ja daļas izpildi nav iespējams uzsākt 15 min. laikā no norādītā laika, norises vadītājs nekavējoties informē VISC Lietotāju atbalsta dienestu atbalsts@visc.gov.lv, t. 66051908

Eksāmena vadītājs periodiski eksāmena laikā, kā arī problēmu gadījumā pārlicinās, vai Lietotāju atbalsta dienesta tīmekļvietnē <https://atbalsts.refined.site/space/VPS> jeb <https://ej.uz/atbalstsvps> nav ievietots paziņojums par izmaiņām eksāmena norisē.

Pirmā diena, 22. maijs

Līdz plkst. 8.30	<p>Izglītības iestādes vadītājs</p> <p>sazinās ar eksāmena vadītāju un pārlicinās, ka eksāmena vadītājs varēs ierasties uz eksāmenu (nav darba nespēja u.c.); ne vēlāk kā līdz norādītajam laikam veic eksāmena vadītāja maiņu, ja tas nepieciešams.</p>
Ne vēlāk kā stundu pirms eksāmena	<p>Izglītības iestādes IT speciālists un/vai izglītības iestādes vadītāja nozīmēta persona – eksāmena praktiskās daļas vadītājs pārlicinās, ka izglītības iestādes pārbaudījuma norises telpā 15 skolēnu darba vietas (darbstacijas) ir darba kārtībā un ir interneta pieslēgums. Vienu darba vietu sagatavo papildus rezervei.</p>
9.00 – 9.30	<p>Izglītības iestādes vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> VPS sistēmā https://vps.gov.lv sadaļā "Norises" un ģeogrāfijas eksāmena sadaļā "Kārtotāji" lejupielādē ģeogrāfijas eksāmena skolēnu vārdu uzvārdu, lietotājavārdu (kārtotāja kodu) un paroli (autentifikācijas kodu) sarakstu. Izmantojot sarakstu, katram skolēnam izdrukā tikai viņam atbilstošo informāciju uz A4 lapas vai sarakstu sagriež tā, lai katram skolēnam varētu izsniegt nepieciešamo informāciju autentifikācijai. Sagatavotās lapas atdod eksāmena vadītājam. <p>Eksāmena vadītājs</p> <p>atbilstoši kodu numuru secībai uz darba galdiem novieto lapu ar skolēna vārdu, uzvārdu, lietotājavārdu (kārtotāja kodu) un paroli (autentifikācijas kodu) vai šī informācija ir izdrukāta uz A4 lapas. piarakstās https://vps.gov.lv vidē, sadaļā "Kontrolē" > "Aktīvās norises" un sameklē (norādot eksāmena veidu "Centralizētais eksāmens" un norises dienu</p>

	(22.05.2023. līdz 23.05.2023.) darba uzsākšanas paroli , kuru nedrīkst nevienam izpaust, izņemot IT speciālistam, ja viņš palīdz risināt tehniskās problēmas. (Šī parole eksāmena vadītājam būs jāievada katra skolēna datorā pirms darba uzsākšanas vai darba atsākšanas pēc pārtraukuma).
9.30	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzaicina skolēnus ienākt telpā. Skolēni ienāk eksāmena telpā pa vienam, personiskās mantas, kuras nav nepieciešamas eksāmena laikā, atstāj telpā tam paredzētajā vietā un dodas pie darba galda, uz kura ir norādīts skolēna vārds un uzvārds. • pieejot pie skolēna sola, pārbauda personu apliecinošu dokumentu un pārbauda, vai skolēns apsēdies savā norādītajā vietā (salīdzina datus ar norādēm uz darba galda).
9.35	<p>Eksāmena vadītājs iepazīstina skolēnus ar eksāmena norisi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eksāmena uzdevumu izpildes laiku atbilstoši valsts pārbaudes darbu norises darbību laikiem kontrolē eksāmena vide. Laika atskaite sākas no darba daļas pirmreizējās atvēršanas. • Uzdevumu teksti ir pieejami eksāmena vidē. Visas atbildes jāiesniedz eksāmena vidē, ievadot tās attiecīgajos laukos sistēmā. • Pārvietojoties starp lapām, nepieciešams izmantot tam paredzētās pogas "Tālāk" vai "Uz pārskatu". Pabeidzot darbu, ir jānospiež poga "Iesniegt darbu" un tikai tad var aizvērt pārlūkprogrammu. • Atbildes tiek automātiski saglabātas reizi 3 minūtēs. • Pēc pogas "Iesniegt darbu" nospiešanas attiecīgā daļa vairs nebūs pieejama izpildei, t. i., tās izpilde būs pabeigta. • Ja skolēns nav pabeidzis daļu norādītajā laikā pēc tās uzsākšanas, daļa automātiski tiek slēgta un kārtotājam nav iespējas to turpināt. • Pirmās daļas izpildei atvēlētais laiks ir 60 minūtes. Ja skolēns pirmo daļu ir veicis ātrāk, viņš var pāriet pie otrās daļas uzdevumiem, klikšķinot uz pogas "Uzsākt" – 2. daļa "Prasmēs". Otrā daļu nevar sākt ātrāk kā plkst. 10.30. • Ja darba laikā notiek interneta savienojuma kļūda vai kādi citi traucējumi, skolēnam pārtraukto darbu ir iespēja turpināt, ierakstot eksāmena vides saiti interneta pārlūkprogrammā un izmantojot savu kārtotāja paroli. Darba izpildes laiks netiek pagarināts. <p>Informācijai eksāmenu vadītājiem: skolēnam atkārtoti atsākot darbu var būt nepieciešama darba uzsākšanas paroles ievadīšana no eksāmena vadītāja puses.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja rodas individuālas tehniskas problēmas, palīdzību skolēniem sniedz eksāmena vadītājs un izglītības iestādes IT speciālists. <p>Informācijai eksāmenu vadītājiem: Ja rodas tehniskas problēmas liela skaitam skolēnu, izglītības iestāde par problēmām pārliecinās par informāciju lietotāju atbalsta dienesta vietnē <u>un nepieciešamības gadījumā sazinās ar lietotāju atbalsta dienestu: atbalsts@visc.gov.lv</u></p>
Sākot ar 9.40	<p>Skolēni</p> <ul style="list-style-type: none"> • ieslēdz datorus (ja datori nav jau ieslēgti), autorizējas darbam datorā

	<p>un interneta pārlūkprogrammā atver vietni https://eksameni.vps.gov.lv ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ielogojas (pierakstās) eksāmena vidē, izmantojot piešķirto kārtotāja kodu un autentifikācijas kodu; • pārliecinās par datu pareizību – eksāmena vidē skolēnam parādās tikai viņa pirmais vārds un uzvārds. <p>Eksāmena vadītājs vai IT speciālists</p> <ul style="list-style-type: none"> • katra skolēna datorā ievada piešķirto eksāmena uzsākšanas paroli (šo paroli nedrīkst izpaust skolēniem vai citām personām). <p>Skolēni</p> <ul style="list-style-type: none"> • pārliecinās, ka ir pieejams pārbaudījums (ar brīdinājumu, ka uzsākšanas laiks ir plkst. 10.00). Ja pārbaudījums nav pieejams, tad ziņo par to eksāmena vadītājam vai atjauno (<i>refresh</i>) lapu.
10.00–11.00 (60 min)	Eksāmena vadītājs paziņo 1. daļas “Zināšanas un izpratne” izpildes sākumu un uzaicina skolēnus klikšķināt uz pogas “ Uzsākt ” attiecīgai daļai. Eksāmena vadītājs pārliecinās, ka skolēni ir uzsākuši darba izpildi eksāmenu vides https://eksameni.vps.gov.lv konkrētajā eksāmena daļā.
10.50	Eksāmena vadītājs brīdina, kad līdz 1. daļas izpildes beigām palikušas 10 minūtes un ka pēc tam izpildes laiks tiks automātiski pārtraukts.
11.00	Eksāmena vadītājs paziņo 1.daļas beigas.
11.00–13.00 (120 min)	Skolēni veic eksāmena 2. daļu “Prasmes”. Pēc 2. daļas uzsākšanas 1. daļa vairs nav pieejama. Eksāmena vadītājs pārliecinās, ka skolēni ir uzsākuši darba izpildi konkrētajā eksāmena daļā. Kad skolēns ir beidzis 2. daļu, viņš iesniedz darbu.
12.50	Eksāmena vadītājs brīdina, kad līdz 2. daļas izpildes beigām palikušas 10 minūtes un ka pēc tam izpildes laiks tiks automātiski pārtraukts.
13.00	Eksāmena vadītājs paziņo 2. daļas izpildes beigas. Skolēni izrakstās no eksāmena vides un pēc eksāmena vadītāja atļaujas saņemšanas atstāj telpu.

Otrā diena, 23. maijs plkst. 10.00***

*** Iespējamās izmaiņas. Lūgums dienu pirms eksāmena norises un eksāmena norises dienā Lietotāju atbalsta dienesta lapā <https://atbalsts.refined.site/space/VPS> jeb <https://ej.uz/atbalstsvps> pārbaudīt, vai nav veiktas izmaiņas!

Eksāmena vadītājs periodiski eksāmena laikā, kā arī problēmu gadījumā pārlicinās, vai Lietotāju atbalsta dienesta tīmekļvietnē <https://atbalsts.refined.site/space/VPS> jeb <https://ej.uz/atbalstsvps> nav ievietots paziņojums par izmaiņām eksāmena norisē.

Līdz plkst. 8.30	<p>Izglītības iestādes vadītājs sazinās ar eksāmena vadītāju un pārlicinās, ka eksāmena vadītājs varēs ierasties uz eksāmenu (nav darba nespēja u.c.); ne vēlāk kā līdz norādītajam laikam veic eksāmena vadītāja maiņu, ja tas nepieciešams.</p>
Ne vēlāk kā stundu pirms eksāmena	<p>Izglītības iestādes IT speciālists un/vai izglītības iestādes vadītāja nozīmēta persona – eksāmena praktiskās daļas vadītājs – pārlicinās, ka izglītības iestādes pārbaudījuma norises telpā maksimāli 15 skolēnu darba vietas (darbstacijas) ir darba kārtībā un ir interneta pieslēgums. Vienu darba vietu sagatavo papildus rezervei.</p>
9.00-9.30	<p>Izglītības iestādes vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • VPS sistēmā https://vps.gov.lv sadaļā "Norises" un ģeogrāfijas eksāmena sadaļā "Kārtotāji" lejupielādē ģeogrāfijas eksāmena skolēnu vārdu uzvārdu, lietotājavārdu (kārtotāja kodu) un paroli (autentifikācijas kodu) sarakstu. • Izmantojot sarakstu, katram skolēnam izdrukā tikai viņam atbilstošu informāciju uz A4 lapas vai sarakstu sagriež tā, lai katram skolēnam varētu izsniegt nepieciešamo informāciju autentifikācijai. Sagatavotās lapas atdod eksāmena vadītājam. • VPS (https://vps.gov.lv) sadaļā "Materiāli" lejupielādē "GEO_Apveidfaili" un iekopē ārējā datu nesējā un nodod to eksāmena vadītājam. <p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • atbilstoši kodu numuru secībai uz darba galdiem novieto lapu ar skolēna vārdu, uzvārdu, lietotājavārdu (kārtotāja kodu) un paroli (autentifikācijas kodu) vai šī informācija ir izdrukāta uz A4 lapas kopā ar skolas abonētās ArcGIS tiešsaistes lietotnes adresi https://www.arcgis.com/, kā arī Datu bukletu; • pierakstās https://vps.gov.lv vidē, sadaļā "Kontrole" > "Aktīvās norises" un sameklē (norādot eksāmena veidu "Centralizētais eksāmens" un norises dienu (22.05.2023. līdz 23.05.2023.) darba uzsākšanas paroli, kuru nedrīkst nevienam izpaust. (Šī parole eksāmena vadītājam būs jāievada katra skolēna datorā pirms darba uzsākšanas vai darba atsākšanas pēc pārtraukuma). • Visos datoros, kuri tiks izmantoti eksāmenā, uz darbvirsma izveido mapi "GEO_Apveidfaili" un iekopē tajā apveidfailus no datu nesēja.
9.30	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzaicina skolēnus ienākt telpā. Skolēni ienāk eksāmena telpā pa vienam, personiskās mantas, kuras nav nepieciešamas eksāmena laikā, atstāj telpā tam paredzētajā vietā un dodas pie darba galda, uz kura ir norādīts skolēna vārds un uzvārds;

	<ul style="list-style-type: none"> • pieejot pie skolēna sola, pārbauda personu apliecināšanu dokumentu un pārbauda, vai skolēns apsēdies savā norādītajā vietā (salīdzina datus ar norādēm uz darba galda).
9.35	<p>Eksāmena vadītājs iepazīstina skolēnus ar eksāmena otrās dienas norisi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzdevumu teksti būs pieejami eksāmena vidē. Visas atbildes jāiesniedz eksāmena vidē, ievadot tās attiecīgajos laukos sistēmā. • Skolēns pierakstās arī <i>ArcGIS online</i> vietnē ar savu lietotājvārdu un paroli, kā arī pievieno izsniegtos apveidfailus no mapes "GEO_Apveidfaili". • Ja uz datora darbvirsma nav mapes "GEO_Apveidfaili", tad ziņo eksāmena vadītājam. <p>Izveidotās kartes skolēns no <i>ArcGIS</i> lejupielādē attēla formātā un piešķir nosaukumu. Nosaukumā uzraksta uzdevuma Nr. un VISC kodu (12 cipari), saglabā uz darbvirsma, bet pēc tam augšupielādē eksāmena vidē norādītajā vietā. <i>ArcGIS</i> izveidotās kartes vai attēla augšupielāde jāpabeidz līdz eksāmena izpildes laika beigām.</p>
sākot ar 9.40	<p>Skolēni</p> <ul style="list-style-type: none"> • ieslēdz datorus (ja datori nav jau ieslēgti), autorizējas darbam datorā un pārlicinās, ka uz darba virsma iz izveidota mape "GEO_apveidfaili" ; • interneta pārlūkprogrammā atver vietni https://eksameni.vps.gov.lv ielogojas (pieslēdzas) eksāmena vidē, izmantojot piešķirto kārtotāja kodu un autentifikācijas kodu • pārlicinās par datu pareizību – eksāmena vidē skolēnam parādās tikai viņa pirmais vārds un uzvārds. <p>Eksāmena vadītājs vai IT speciālists</p> <ul style="list-style-type: none"> • katra skolēna datorā ievada piešķirto eksāmena uzsākšanas paroli (šo paroli nedrīkst izpaust skolēniem vai citām personām). <p>Skolēni</p> <ul style="list-style-type: none"> • pārlicinās, ka ir pieejams pārbaudījums (ar brīdinājumu, ka uzsākšanas laiks ir plkst. 10.00). Ja pārbaudījums nav pieejams, tad ziņo par to eksāmena vadītājam vai atjauno (<i>refresh</i>) lapu.
10.00-13.00 (180 minūtes)	<p>Eksāmena vadītājs paziņo 3. daļas "Komplekss pētījums" sākumu un uzaicina skolēnus klikšķināt uz pogas "Uzsākt".</p> <p>Eksāmena vadītājs pārlicinās, ka skolēni ir uzsākuši darba izpildi eksāmena vidē https://eksameni.vps.gov.lv eksāmena 3. daļā.</p> <p>Skolēns, kad ir beidzis 3. daļu, iesniedz darbu.</p> <p>Daļa tiek uzskatīta par pabeigtu, kad ir iesniegta atbilde vai ir beidzies daļas izpildei paredzētais laiks.</p>
12.40	<p>Eksāmena vadītājs 20 minūtes pirms darba beigām brīdina, ka visu datņu augšupielādi jāpabeidz līdz eksāmena beigām.</p>
12.50	<p>Eksāmena vadītājs 10 minūtes pirms darba beigām brīdina, ka visu datņu augšupielādi jāpabeidz līdz eksāmena beigām.</p>
13.00	<p>Eksāmena vadītājs paziņo eksāmena beigas.</p> <p>Skolēni aizver pārlūkprogrammu un pēc darba vadītāja atļaujas saņemšanas, atstāj telpu.</p> <p>Eksāmena vadītājs vai IT speciālists izveido mapi ar skolēnu</p>

	augšupielādētajām datnēm un saglabā to ārējā datu nesējā. Izglītības iestādes vadītājs nodrošina dokumentu uzglabāšanu izglītības iestādē līdz septembrim. Nepieciešamības gadījumā to uzrāda VISC.
--	---

Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot visā eksāmena laikā

- Zinātniskais kalkulators.
- Lineāls.
- Datu buklets (VISC CE programma, 2. pielikums) – izdrukājams no VISC mājaslapas līdz eksāmenam.
- Ģeogrāfijas atlants (jebkurš; papīra formātā).
- Tumši zila vai melna pildspalva.
- A4 formāta papīra lapa melnrakstam.
- Eksāmena laikā atļauts lietot līdzī paņemto ūdeni.

Pie skolēniem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.